

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Lubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. A.C.**, N.X., Z., správca konkurznej podstaty úpadcu – A., R., družstvo, R., IČO: X., proti žalovanému: **V.**, s r.o., K.X., M., IČO: X., právne zastúpenému JUDr. J.V., advokátom, P.X., P., **o zaplatenie 113 949 Sk s prísl.**, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 16 Cob/128/2005-100 zo dňa 31. októbra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky v napadnutej časti rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 16 Cob 128/2005-100 zo dňa 31. októbra 2006 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prievidzi rozsudkom č.k. 14 Cb/141/2004-51 zo dňa 21. apríla 2005 návrh žalobcu na zaplatenie 83 947,20 Sk zamietol. Konanie v časti o zaplatenie 30 001,80 Sk zastavil. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 15 116 Sk na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J.V. v lehote troch dní. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z predložených dôkazov zistil, že úpadca A. - družstvo R. na základe objednávky žalovaného dodal tomuto v roku 1999 a v roku 2000 jablká a kúpnu cenu mu vyúčtoval

po dodaní tohto tovaru a to faktúrou č. 18799 zo dňa 4.10.1999 na sumu 24 167 Sk, s termínom splatnosti 18.10.1999, faktúrou č. 16500 zo dňa 16.10.2000 na sumu 45 012 Sk, s termínom splatnosti 30.10.2000 a faktúrou č. 16800 zo dňa 18.10.2000 na sumu 44 770 Sk, s termínom splatnosti 1.11.2000. Žalovaný v určených termínoch predmetné faktúry nezaplatil. Žalobca pred začatím pojednávania 14.3.2005 vzal sčasti návrh o 30 001,80 Sk späť. Nakoľko k čiastočnému späťvzatiu návrhu došlo pred začatím pojednávania, súd tento prejav žalobcu vzal na vedomie a konanie sčasti o 30 001,80 Sk podľa § 96 O.s.p. zastavil. Žalobca vo svojom prednese na pojednávaní 14.3.2005 žiadal priznať 83 947,20 Sk spolu s 0,05% úrokom z omeškania denne od splatnosti jednotlivých faktúr. Súdny exekútor J.D. so sídlom v D. vydal 15.1.2002 príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz č. Ex 239/2001, v ktorom zakázal žalovanému vyplatiť žalovanú pohľadávku žalobcovi. Žalovaný toto rozhodnutie exekútora akceptoval a 20.12.2003 na základe exekučného príkazu zaplatil na účet súdneho exekútora 30 001,80 Sk. V prejednávanej veci súdny exekútor vydal príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz, v ktorom uložil žalobcovi ako povinnému zaplatiť pohľadávku V., s.r.o. pričom exekúciu vykonal prikázaním peňažnej pohľadávky a to konkrétne pohľadávky, ktorú mal voči žalovanému (faktúry č. 18799, č. 16500, č. 16800). Exekučný príkaz a príkaz na začatie exekúcie exekútor doručil aj žalovanému, pričom mu zakázal, aby zaplatil predmetné faktúry žalobcovi. Žalovaný túto skutočnosť akceptoval. Z ustanovenia § 108 ods. 1 Zákona č. 233/1995 Z.z. jednoznačne vyplýva, že dňom do doručenia príkazu na začatie exekúcie povinný t.j. žalobca stratil právo na vyplatenie pohľadávky t.j. nie je vo veci aktívne legitimovaný na podanie žaloby týkajúcej sa vymáhania svojej pohľadávky, ktorú mal voči žalovanému. Keďže žalobca nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (aktívne legitimovaný), nie je ani oprávnený žalovanú pohľadávku od žalovaného vymáhať. Taktiež žalovaný nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia vzhľadom na vydaný exekučný príkaz (pasívne legitimovaný) a preto nie je ani povinný žalobcovi plniť. Z tohto dôvodu t.j. pre nedostatok vecnej legitímácie na strane žalobcu a žalovaného, súd návrh žalobcu o zaplatenie 83 947,20 Sk zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd zrušil v plnom rozsahu napadnutý rozsudok a žalovaného zaviazal na úhradu dlžnej sumy žalobcovi vo výške 59 780,20 Sk s 0,05% úrokom z omeškania denne zo sumy 44 770 Sk od 2.11.2000 a zo sumy 15 010,80 Sk od 1.11.2000 do zaplattenia, súdneho poplatku 2985 Sk, ako aj pomerných trov zastúpenia podľa pomeru úspechu. Žiadal súd, aby uznesením rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku vo výške 1400 Sk. Poukázal na to, že súdnemu exekútorovi bola zaplattená len časť pohľadávky vo výške 30 001,80 Sk, o čom svedčí výpis z účtu žalovaného zo dňa 28.2.2002. Z uvedeného dôvodu zbral čiastočne žalobu späť na sumu 30 001,80 Sk. Čo sa týka faktúry č. 18799 na 24 167 Sk je potrebné zohľadniť námietku žalovaného, že je premlčaná. Zostatok dlžoby po odpočítaní úhrady 30 001,80 Sk predstavuje 59 780,20 Sk, na ktoré by mal byť žalovaný zaviazaný zaplatiť. V exekučnom príkaze bola označená len časť pohľadávky na úhradu t.j. 54 168,80 Sk. V odôvodnení rozsudku táto skutočnosť vôbec nie je zohľadnená. Tvrdenie, že exekútor zakázal žalovanému, aby zaplatil predmetné faktúry žalobcovi, nie je pravdivé. Exekúcia už dávno skončila a žalobca je oprávnený si svoju splatnú existujúcu pohľadávku vymáhať. Považuje rozhodnutie súdu a nesprávne, nakoľko v čiastočnom späťvzati návrhu žiadal vrátiť časť zaplatteného súdneho poplatku vo výške 1400 Sk.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací rozsudkom č.k. 16 Cob/128/2005-100 zo dňa 31. októbra 2006 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 59 780,20 Sk so 17,5%-tným úrokom z omeškania zo sumy 44 770 Sk od 2.1.2000 do zaplattenia a zo sumy 15 010,80 Sk od 1.11.2000 do zaplattenia a vo zvyšku uplatnenej istiny a úrokov žalobu zamietol. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 995 Sk. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že súd prvého stupňa napriek tomu, že mal k dispozícii všetky listinné dôkazy, vo veci nesprávne rozhodol, keď ustálil, že žalobca nie je aktívne legitimovaný a poukázal pritom na ust. § 108 a § 109 zák. č. 233/1999 Z.z. Vzhľadom k tomu, že odvolanie nebolo podané v časti, v ktorej bolo konanie zastavené, odvolací súd sa zaoberal iba tou časťou, v ktorej bola žaloba zamietnutá

a náhradou trov konania. Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalovaný mal žalobcovi dlhovať v čase podania žaloby 113 949 Sk a nie je sporná ani skutočnosť, že v rámci exekúcie žalovaný exekútorovi plnil a to v sume 30 001,80 Sk. Z exekučného príkazu č. Ex 239/2001 zo dňa 15.1.2002 je preukázané, že bol vydaný exekučný príkaz a to príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky, v ktorom exekútor nariadil žalovanému, aby pohľadávku vo výške 54 168,80 Sk neuhradil žalobcovi, ale prikázaním pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovni Z. Teda predmetom exekúcie bola iba pohľadávka vo výške 54 168,80 Sk. Z tejto sumy žalovaný zaplatil, resp. poukázal exekútorovi sumu 30 001,80 Sk. Žalobca nie je aktívne legitimovaný iba pri uplatnení sumy 24 167 Sk a nie tak, ako to uvádza súd prvého stupňa. Žalovaný na pojednávaní dňa 14.3.2005 uznal pred súdom pohľadávku žalobcu približne okolo 52 000 Sk. Je teda nepochybné, že si bol vedomý toho, že prinajmenšom túto sumu žalobcovi dlhuje. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a priznal žalobcovi 59 780,20 Sk s prísl. z dôvodu, že takto žiadal žalobca v odvolacom návrhu. Pokiaľ pred odvolacím súdom žiadal, aby súd zaviazal žalovaného k zaplateniu 39 188,20 Sk a 44 770 Sk spolu 83 947,20 Sk, tak odvolací súd nemohol na rozšírenie dôvodov odvolania prihliadnuť, pretože rozsah, v akom sa rozhodnutie odvolacím napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na odvolanie, čo v danom prípade žalobca neučinil (§ 205 ods. 3 O.s.p.). S poukazom na to, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa rozhodol i o trovách prvostupňového konania tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu s odkazom na ust. § 142 ods. 2, pretože ani jeden z účastníkov nebol plne úspešný. Žalovaného zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania vo výške 995 Sk, pretože bol žalobca v konaní pred odvolacím súdom neúspešný len v nepatrnej časti. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol, aby dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. 16Cob/128/2005-100 zo dňa 31. októbra 2006 v celom rozsahu a vec vrátil mu na ďalšie konanie a priznal trovy dovolacieho konania. Podľa jeho názoru postup odvolacieho súdu nezodpovedá preukázanému skutkovému stavu a vyvodené závery sú z tohto dôvodu nesprávne. Žalobca v návrhu pôvodne uplatnil sumu 113 949 Sk, ktorú neskôr zobral sčasti späť a žalovanú sumu upravil na 83 947,20 Sk, pričom podľa tvrdenia žalobcu suma 113 949 Sk predstavuje nezaplatené faktúry č. 18799 zo dňa 4.10.1999 na 24 167 Sk, č. 16500

zo dňa 16.10.2000 na 45 012 Sk a č. 16800 zo dňa 18.10.2000 na sumu 44 770 Sk. Žalovanú sumu 24 167 Sk neuznal, lebo takúto faktúru nemá v evidencii došlých faktúr, nemá ani dodací list a po vznesenej námietke premlčania tieto skutočnosti uznal aj žalobca a čo do nepriznania tejto sumy sa neodvolal. Žalobca v priebehu prvostupňového konania zobral návrh späť čo do sumy 30 001,80 Sk, ktorú sumu žalovaný zaplatil exekútorovi. Spornou zostala teda suma 59 780,20 Sk k zaplateniu bol odvolacím súdom zaviazaní, avšak táto suma predstavuje preplatok na platbách úpadcovi, ktorý vznikol v roku 1999, keď mu žalovaný dvakrát zaplatil faktúru č. 21199 za dodávku jablák 59 780,20 Sk v hotovosti dňa 21.10.1999 pri dodávke tovaru a bankovým prevodom dňa 4.11.1999, o čom ako dôkazy pripája dodací list zo dňa 21.10.1999, príjmový pokladničný doklad zo dňa 21.10.1999, ktorým A. - družstvo R. potvrdzuje prijatie 59 780,20 Sk v hotovosti a bankový výpis zo dňa 1.11.1999, z ktorého je preukázané odpísanie tej istej sumy z jeho účtu. Poukazuje na exekučný príkaz J.D. – súdneho exekútora č. Ex 239/2001 zo dňa 15.1.2002 i jeho listy zo dňa 22.3.2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie a zistil, že dovolanie žalovaného je dôvodné a podané v zákonnej lehote (§ 243g).

V danej veci si žalobca návrhom zo dňa 20.12.2003 uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie 113 949 Sk spolu s úrokom z omeškania 0,05% denne zo sumy 45 012 Sk od 1.11.2000, zo sumy 68 937 Sk od 2.11.2000 do zaplatenia. Predmetná suma predstavuje cenu dodaných jablák vyfakturovaných faktúrou č. 18799 zo dňa 4.10.1999 na sumu 24 167 Sk, s termínom splatnosti 18.10.1999, faktúrou č. 16500 zo dňa 16.10.2000 na sumu 45 012 Sk, s termínom splatnosti 30.10.2000 a faktúrou č. 16800 zo dňa 18.10.2000 na sumu 44 770 Sk, s termínom splatnosti 1.11.2000. Podaním zo dňa 12.3.2005 zobral žalobca návrh späť vo výške 30 001,80 Sk z dôvodu úhrady tejto sumy žalovaným v prospech účtu exekútora dňa 13.3.2002 na základe exekučného príkazu č. Ex 239/2001 zo dňa 15.1.2002 súdneho exekútora J.D. Žiadal, aby súd konanie do výšky 30 001,80 Sk zastavil a žalovaného zaviazal na úhradu 83 947,20 Sk spolu s úrokmi z omeškania denne 0,05% zo sumy 44 770 Sk do 2.11.2000, zo sumy 39 177,20 Sk od 1.11.2000 do zaplatenia.

Zostatok dlžoby predstavuje 83 947,20 Sk, z dôvodu neuhradenej faktúry č. 16800 na 44 770 Sk a časti faktúry č. 16500 vo výške 39 177,20 Sk. Okresný súd v Prievidzi rozsudkom návrh o zaplatenie 83 947,20 Sk zamietol a v časti o 30 001,80 Sk zastavil. Žalobcovi uložil povinnosť žalovanému nahradiť trovy konania vo výške 15 116 Sk.

Žalobca podal odvolanie proti zamietajúcej časti rozsudku a trval už len na úhrade sumy 59 780,20 Sk z dôvodu, že faktúra č. 18799 na 24 167 Sk je premlčaná. Zostatok dlžoby po odpočítaní úhrady 30 001,80 Sk predstavuje 59 780,70 Sk. Žiadal, aby odvolací súd žalovaného zaviazal na úhradu dlžnej sumy žalobcovi vo výške 59 780,20 Sk s 0,05% úrokom z omeškania denne zo sumy 44 770 Sk od 2.11.2000 a zo sumy 15 010,80 Sk od 1.11.2000 do zaplatenia. Krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 59 780,20 Sk so 17,5%-ným úrokom z omeškania zo sumy 44 770 Sk od 2.11.2000 do zaplatenia a zo sumy 15 010,80 Sk od 1.11.2000 do zaplatenia a vo zvyšku uplatnenej istiny a úrokov žalobu zamietol. Žalovaný v podanom dovolaní poukázal na exekučný príkaz J.D. – súdneho exekútora č. Ex 239/2001 zo dňa 15.1.2002 i jeho listy zo dňa 22.3.2005 a dňa 19.10.2006 a tvrdil, že exekútor konzultoval výšku dlhu s predsedom družstva p. F., ktorý potvrdil, že výška dlhu je o 59 780,20 Sk nižšia z dôvodu preplatku a na základe tohto ho vyzval len k zaplateniu rozdielu 54 168,80 Sk. Z tejto sumy však neuznal faktúru č. 18799 zo dňa 4.10.1999, lebo mu nebola doručená a ani nemal evidovanú dodávku tovaru v uvedenej sume, a preto exekútorovi zaplatil len 30 001,80 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z exekučného príkazu č. EX 239/2001 zo dňa 15.1.2002 zistil, že J.D. – súdny exekútor E. vydal príkaz na vykonanie exekúcie príkázaním pohľadávky, ktorú má povinný (žalobca) voči svojmu dlžníkovi (žalovanému) vo výške 54 168,80 Sk. Táto pohľadávka sa skladala z neuhradenej faktúry č. 18799 na sumu 24 167 Sk, f.č. 16500 na sumu 45 012 Sk a z f.č. 16800 na sumu 44 770 Sk po odpočítaní preplatku vo výške 59 780,20 Sk. Žalovaný k dovolaniu priložil fotokópiu príjmového pokladničného dokladu zo dňa 21.10.1999, ktorým A.- družstvo R.,

potvrďuje prijatie 59 780,20 Sk v hotovosti a bankový výpis zo dňa 1.11.1999, z ktorého je preukázané odpísanie tej istej sumy z účtu žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s konštatovaním odvolacieho súdu, že nesporne si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie faktúr za dodávku jabĺk spolu v sume 113 949 Sk, ktoré boli predmetom exekúcie. Exekútor nariadil žalovanému, aby pohľadávku vo výške 54 168,80 Sk neuhradil žalobcovi (ale prikázaním pohľadávky VZP Z.. Z tejto sumy žalovaný zaplatil sumu 30 001,80 Sk Všeobecnej zdravotnej poisťovni Z. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa na základe toho, že žalovaný na pojednávaní dňa 14.3.2005 uznal pred súdom pohľadávku žalobcu približne okolo 52 200 Sk a bol toho názoru, že je nepochybné, že si bol vedomý toho, že prinajmenšom túto sumu žalobcovi dlhuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s tvrdením odvolacieho súdu, že žalovaný na pojednávaní dňa 14.3.2005 riadne uznal pohľadávku žalobcu vo výške 52 000 Sk. Na tomto pojednávaní žalovaný vzniesol aj námietku premlčania nároku z faktúry č. 18799 v sume 24 167 Sk a žiadal aj vykonať dokazovanie dotazom na exekútora, aký preplatok vo výške 59 780,20 Sk vznikol na základe exekučného príkazu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že predmetom exekúcie bola pohľadávka žalobcu voči žalovanému za dodávku jabĺk vyfakturovaných tromi predmetnými faktúrami v celkovej výške 113 949 Sk, avšak príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky bol len na sumu 54 168,80 Sk t.j. už po odpočítaní dvakrát uhradenej sumy 59 780,20 Sk žalovaným žalobcovi. Žalovaný na základe exekučného príkazu uhradil VZP Z. sumu 30 001,80 Sk a sám žalobca uznal, že na zaplatenie faktúry č. 18799 v sume 24 167 Sk mu z dôvodu premlčania nevznikol nárok. Z toho dôvodu dovolací súd konštatoval, že napadnutá časť rozhodnutia odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho skutkového zistenia a že odvolací súd doposiaľ nevykonala riadne dokazovanie a vychádzal z nesprávneho právneho záveru, že žalovaný svoj dlh vo výške 52 200 Sk uznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolaniu žalovaného vyhovel a rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znovu aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2008

**JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková